

AUTOREFERAT

sporządzony dla celów postępowania habilitacyjnego, zawierający informacje na temat uzyskanych stopni naukowych i przebiegu dotychczasowego zatrudnienia w jednostkach naukowych i charakterystykę osiągnięcia naukowego w rozumieniu art. 16 ust. 2. pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm., zwana dalej "*ustawą o stopniach naukowych*").

I. Wstęp

Zgodnie z art. 18 a ust. 1 ustawy o stopniach naukowych, przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165) oraz Komunikatem Nr 6/2011 Krajowej Komisji do Spraw Stopnia i tytułu, składam niniejszy autoreferat sporządzony dla celów postępowania habilitacyjnego, zawierający informacje na temat uzyskanych przeze mnie stopni naukowych i przebiegu dotychczasowego zatrudnienia w jednostkach naukowych, charakterystykę osiągnięcia naukowego w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt 1 wskazanej wyżej ustawy, a także zwięzłe omówienie pozostałych osiągnięć i dorobku naukowego.

II. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe i tytułu zawodowe

Tytuł magistra prawa uzyskałam 24 czerwca 2002 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, kończąc studia prawnicze z **wynikiem bardzo dobrym**. Dnia 3 czerwca 2003 r., również z **wynikiem bardzo dobrym**, ukończyłam wyższe studia zawodowe na kierunku finanse i bankowość na Wydziale Finansów i Bankowości Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

W latach 2003 - 2007 odbywałam i ukończyłam **studia doktoranckie** na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w zakresie nauk ekonomicznych. A w latach 2006-20011 odbywałam i ukończyłam studia doktoranckie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uchwałą tejże Rady Wydziału z dnia 27 lutego 2012 r. uzyskałam **stopień doktora nauk prawnych w dyscyplinie prawo - prawo cywilne** na podstawie pracy doktorskiej zatytułowanej *"Cywilnoprawna ochrona autorskich praw majątkowych w świetle ekonomicznej analizy prawa"*. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Andrzej Matlak, przy czym ze względu na pionierski i interdyscyplinarny rozprawy, Rada Wydziału zdecydowała o powołaniu do jej oceny trzech recenzentów, byli nimi: prof. dr hab. Joanna Sieńczyło-Chlabicz, prof. dr hab. Janusz Barta, prof. dr hab. Wojciech Załuski. Rozprawa została wysoko oceniona przez recenzentów.

W roku 2007 ukończyłam też **podyplomowe studia z Prawa Własności Przemysłowej** na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 2003-2005 odbywałam **aplikację komorniczą**, a w roku 2005 z **oceną bardzo dobrą** zdałam egzamin komorniczy przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Sprawiedliwości. Z kolei w latach 2005-2008 odbywałam **aplikację rzecznikowską** przy Polskiej Izbie Rzeczników Patentowych. W dniach 3-12 czerwca 2008 r. złożyłam pomyślnie egzamin kwalifikacyjny na **rzecznika patentowego** i zawód ten wykonuje do dnia dzisiejszego w ramach Kancelarii Rzeczników Patentowych LOGOPROTECT z siedzibą w Krakowie.

Ponadto ukończyłam liczne **kursy i szkolenia z zakresu psychologii i pomocy psychologicznej**, w tym roczny Program Pomocy Psychologicznej w ujęciu Gestalt, organizowany przez Instytut Integralnej Psychologii Gestalt w Krakowie; Kurs EEG Biofeedback I-stopnia oraz szkolenie z "Rejestracji parametrów fizjologicznych w badaniach

naukowych" organizowane przez Biomed Neurotechnologie Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą we Wrocławiu, a także szkolenie z "Metodologii eyetrackingowej" organizowane przez Eyetracking Solution and Research w Warszawie.

III. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

W okresie od 1.10.2008 r. do 30.09.2013 r. byłam zatrudniona na stanowisku **asystenta** w Instytucie Prawa Prywatnego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Od 1.10.2013 r. jestem zatrudniona na stanowisku **adiunkta** w Katedrze Prawa Cywilnego i Gospodarczego na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Dodatkowo od 2016 r. prowadzę zajęcia **dydaktyczne w ramach studiów podyplomowych Total Design Management** współtworzonych przez Szkołę Biznesu Politechniki Warszawskiej i Instytut Wzornictwa Przemysłowego, a także **wykłady na aplikacji komorniczej** organizowanej przez Krakowską Izbę Komorniczą (od roku 2015).

IV. Przedmiot zainteresowań naukowych i najważniejsze osiągnięcia naukowe po uzyskaniu stopnia doktora

Moje zainteresowania od początku mojej kariery naukowej dotyczyły **badania na granicy prawa i innych dyscyplin**. Jeszcze podczas studiów doktoranckich, które odbywałam zarówno w zakresie nauk prawnych, jak i ekonomicznych, podjęłam zupełnie nową na tamten czas problematykę ekonomicznej analizy prawa (EAP). **Wielopłaszczyznowe podejście do prawa** starałam się **integrować** z drugim najważniejszym obszarem moich zainteresowań, jakim jest **prawo własności intelektualnej**. Badania nad tymi zagadnieniami zaowocowały opublikowaniem **jednej z pierwszych w Polsce monografii**, łączącej metodę ekonomiczną z problematyką ochrony praw autorskich na drodze cywilnej. Mowa tu o rozprawie pt. *Cywilnoprawna ochrona autorskich praw majątkowych w świetle ekonomicznej analizy prawa*, Warszawa: Lex a Wolters Kluwer business, 2013. - 293, [1] s., - ISBN 978-83-264-4502-6, stanowiącej zmodyfikowaną wersję rozprawy doktorskiej, którą w roku 2012

obroniłam na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Do zastosowań metody ekonomicznej w prawie sięgałam potem w wielu innych publikacjach, doceniając wartości, jakie niesie dla metody prawniczej poszerzanie jej granic o dorobek innych nauk. W szczególności na podstawie ekonomicznych analiz różnych obszarów szeroko rozumianego prawa własności intelektualnej niejednokrotnie udało mi się w zupełnie nowym świetle ukazać problemy, które na gruncie tradycyjnej metody dogmatycznej pozostawałyby nierozwiązane. Niemniej w miarę rozwijania badań nad aparatem metodologicznym ekonomii w kontekście zastosowań prawniczych, zaczęłam także dostrzegać ograniczenia ekonomicznej analizy prawa, co skierowało moją naukową ciekawość na inne drogi. Poszukując **metod obiektywizacji prawniczego poznania**, szczególnie w przypadku tak wrażliwego na dokonujące się zmiany prawa własności intelektualnej, nie sposób było nie dostrzec dokonujących się w innych naukach ważnych zmian. Mam tu na myśli tzw. przewrót kognitywny (*cognitive corn*), który porównywany bywa niekiedy do przewrotu kopernikańskiego w nauce. Dynamiczny rozwój nauk o poznaniu wraz z dokonującym się na naszych oczach postępowaniem biotechnomedycznym, stawiają przed nauką prawa zupełnie nowe wyzwania, zarówno w zakresie koniecznych w tym zakresie nowych rozwiązań legislacyjnych, jak i w ramach prawniczych interpretacji. Zatem podejmowane przeze mnie w ostatnich latach **intensywne badania na styku dyscyplin takich jak prawo, ekonomia, psychologia, filozofia oraz przede wszystkim neuronauka**, uważam za swoje największe osiągnięcie naukowe, w szczególności, że **inter-, multi-, i transdyscyplinarne badania nad prawem w naszym kraju wciąż pozostają zagadnieniami, które poruszane są raczej niechętnie i stosunkowo rzadko**.

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych opublikowałam **cztery książki** oraz **kilkadziesiąt artykułów naukowych i popularnonaukowych** w periodykach krajowych i zagranicznych oraz w opracowaniach zbiorowych, **w języku polskim i angielskim**. W moim dorobku ważną pozycję zajmuje kilkanaście artykułów opublikowanych w **renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych** (w takich jak np. indeksowane w Web of Science Law & Medicine, Przegląd Sądowy, Przegląd Prawa Handlowego, Kwartalnik Prawa Prywatnego, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, LeXonomica i inne) oraz kilkanaście rozdziałów w opracowaniach zbiorowych. Moje wypowiedzi naukowe cytowane są zarówno w orzecznictwie (jak np. w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r., SK 32/14), jak i w doktrynie, w szczególności w komentarzach, monografiach i w innych opracowaniach, prawniczych

i ekonomicznych. Szczegółowy wykaz ważniejszych publikacji naukowych przedstawiam w Załączniku nr 3.

Aktywnie uczestniczyłam też w **siedemnastu** konferencjach naukowych, międzynarodowych i krajowych, wygłaszając **referaty w języku polskim i angielskim**. Ciekawym doświadczeniem dla prawnika prowadzącego interdyscyplinarne badania było wygłoszenie referatu pt. *Neuroestetyka a prawo autorskie* podczas IX Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. **Oko w oko... z Neuronauką**, organizowanej przez Koło Naukowe Psychologów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, która miała miejsce 21.04.2017 r. Szczegółowy wykaz mojego aktywnego uczestnictwa w konferencjach naukowych przedstawiam w Załączniku nr 4.

Brałam też udział w programach badawczych krajowych i międzynarodowych oraz w konkursach organizowanych przez Narodowe Centrum Nauki. Od początku zatrudnienia na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (od 2013 r.) otrzymałam **pięć nagród Rektora** za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne. Byłam też beneficjentką **konkursu Narodowego Centrum Nauki MINIATURA 1** na pojedyncze działanie naukowe. Szczegółowy opis tych osiągnięć znajduje się w Załączniku nr 3 i 4.

V. Monografia pt. PRZEDMIOT PRAWA AUTORSKIEGO (UTWÓR) W UJĘCIU KOGNITYWNYM

Moim najważniejszym osiągnięciem naukowym, które przedkładałam jako podstawę wniosku habilitacyjnego, jest monografia pt. *Przedmiot prawa autorskiego (utwór) w ujęciu kognitywnym*, Wydawnictwo DIFIN SA, Warszawa 2017, - 326 s., - ISBN 978-83-8085-688-2. Recenzentem wydawniczym pracy był prof. dr hab. Andrzej Matlak.

Monografia stanowi **pierwszą w piśmiennictwie prawniczym próbę przedstawienia przedmiotu prawa autorskiego w ujęciu kognitywnym**. Z uwagi na obserwowany od lat w nauce zarówno na szczeblu ochrony krajowej, jak i unijnej czy nawet międzynarodowej „kryzys pojęcia utworu” i związane z tym trudności ze stosowaniem prawa w prezentowanej monografii podjęłam wyzwanie opracowania spójnej metodologicznie koncepcji poszerzania granic prawniczego poznania poprzez integrację tradycyjnej metody prawniczej z metodami innych nauk. Współczesne prawo autorskie boryka się z wciąż nierozwiązanym problemem definiowania przedmiotu ochrony, a co z tym związane, z ustalaniem jej granic. Mimo istotnego wzrostu znaczenia prawa autorskiego we wszystkich obszarach ludzkiego życia

aktualne są pytania: jakie wysiłki twórcze zasługują na ochronę, dlaczego i jak w ramach prawnych rozumowań wytyczać granice tego prawa. **Analiza aktualnego dorobku nauki i orzecznictwa odsłoniła wyraźnie potrzebę wypracowania takiej metody uzasadniania przyznawania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego, która oprze się zarzutom intersubiektywnej niesprawdzalności, braku heurystycznych wyjaśnień czy zarzutom niespełniania określonego paradygmatu poznawczego.** Brak wypracowanych dotychczas w nauce prawa dostatecznie precyzyjnych kryteriów rozróżniania obiektów chronionych prawem autorskim od innych obiektów sprzyja niepewności, a niepewność prawa skutkuje przede wszystkim nieoptymalną alokacją tych zasobów, o których możemy dziś powiedzieć, że są strategicznym czynnikiem rozwoju współczesnej gospodarki.

Przedmiotem badań przedstawionych w monografii jest utwór w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. **Przeprowadzone w pracy rozważania zmierzały przede wszystkim do weryfikacji założenia, zgodnie z którym spójność logiczna teorii dogmatycznych dotyczących pojęcia utworu z adekwatnym prakseologicznie fragmentem wiedzy naukowej prowadzi do intersubiektywnie sprawdzalnej metody wytyczania granic prawnoautorskiej ochrony.** Wypracowanie takiej metody przyczynić się może do obiektywizacji poznania sądowego w sporach, w których przedmiotem rozstrzygnięcia są kwestie ustalania i wyjaśniania istnienia normatywnie określonych cech utworu. To z kolei może zapewnić stabilność decyzji stosowania prawa w przedmiocie przyznania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego.

Hipotezy badawcze:

W monografii przyjąłem następujące szczegółowe hipotezy badawcze:

1. Narastające trudności z ustaleniem granic prawnoautorskiej ochrony związane są przede wszystkim z brakiem intersubiektywnie sprawdzalnej metody ustalania koniecznych cech utworu (przesłanek prawnoautorskiej ochrony) i brakiem heurystycznych wyjaśnień występowania tych cech w obiektach, które do tej ochrony pretendują.
2. Przesłanka twórczości (własnej, osobistej, indywidualnej, oryginalnej, jednorazowej, doniosłej kulturowo itp.) jest elementem niewystarczającym do uzasadnienia przyznania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego.

3. Opracowanie metodologicznie poprawnej metody wykładni pojęcia utworu wymaga spójności logicznej deskryptywnych założeń formułowanych w procesie interpretacji z adekwatnym prakseologicznie fragmentem wiedzy naukowej.
4. Recypowanie na grunt dogmatyki z zakresu prawa autorskiego koncepcji twórczości jako superbodźca o podłożu psychologicznym i neurobiologicznym zapewnia spójność logiczną wiedzy prawniczej z wiedzą naukową.
5. Zorientowana naturalistycznie kognitywna koncepcja utworu może zapewnić stabilność decyzji stosowania prawa w przedmiocie przyznania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego.

W toczących się obecnie dyskusjach akademickich nie sposób nie zauważyć niezwyklej popularności i swoistej ekspansji paradygmatu nauk o poznaniu. W praktycznym dyskursie w ujęciu wąskim kognitywistykę określa się jako naukę wyjaśniającą funkcjonowanie ludzkiego umysłu. W ujęciu szerokim mianem kognitywistyki możemy określić dział wiedzy zajmujący się funkcjonowaniem systemów poznawczych rozumianych jako układy zbierające, przetwarzające i udostępniające informacje innym podsystemom (motorycznym, emocjonalnym, decyzyjnym itd.) na rzecz inteligentnego (celowego, intencjonalnego) działania. Można też przyjąć, że kognitywizacja to zjawisko uszczegółowienia i naturalizacji klasycznej problematyki epistemologicznej i filozofii umysłu, a innymi słowy – to proces przejmowania przez starsze dyscypliny naukowe koncepcji i teorii nauk o poznaniu celem rozwiązywania dotychczasowych problemów badawczych lub poszukiwania szerszej i zobiektywizowanej metody ich wyjaśnienia.

Metoda badawcza:

Dostrzegając potencjał badań empirycznych i możliwości ich zastosowania w dyskursie prawnym, w prezentowanej monografii podjęłam próbę integracji prawa autorskiego z dorobkiem innych nauk. Wydaje się bowiem, że prezentowane w pracy podejście stwarza możliwość przekroczenia nienaruszonej wciąż granicy tożsamościowego kryzysu prawa autorskiego. Porzucając rozważania o charakterze *stricte* ontologicznym, przyjąłam założenie, zgodnie z którym metody empiryczne, jakkolwiek nie stanowią jedynych narzędzi poznania, w określonych sytuacjach interpretacyjnych wykazują wyższą wartość poznawczą niż metody nieempiryczne. Poznanie utworu, poza tradycyjną analizą dogmatyczną, wymagało spojrzenia na przedmiot prawa autorskiego z perspektywy wielu zewnętrznych wobec prawa dyscyplin, które w szerokim zakresie zajmują się zjawiskiem

twórczości, przy wyraźnym jednak zastrzeżeniu, że prawo potrzebuje znacznie prostszych semantycznie kategorii operacyjnych niż te, które podsuwają teorie z zakresu estetyki, filozofii, historii sztuki, antropologii. W tym kontekście na tle derywacyjnej metody wykładni pojęć konstytuujących przedmiot prawnoautorskiej ochrony wykorzystywałam koncepcję naturalizacji prawa autorskiego, a wnioski prawnicze wzbogaciłam o metody właściwe innym naukom, w tym zaczerpnięte z filozofii, z psychologii oraz z neurosciences. Zastosowałam też aparat metodologiczny wypracowany na gruncie ekonomicznej analizy prawa (EAP).

Architektonika dociekań:

Monografia składa się z sześciu rozdziałów, z których pierwszy dotyczy problematyki integracji nauk prawnych. W rozdziale tym należało też w sposób pogłębiony wyjaśnić zastosowane podejście badawcze, choćby z uwagi na fakt, że wieloparadygmatyczne analizy prawa autorskiego nie zostały dotychczas szerzej przeprowadzone. Z uwagi na przyjętą metodę badawczą, integrującą dyskurs prawniczy wewnątrz i zewnątrz w tym znaczeniu, że analizowane problemy prezentowane są na tle teorii, dogmatyki i praktyki stosowania prawa (integracja wewnętrzna) oraz z różnych perspektyw dyscyplinarnych (integracja zewnętrzna), konieczne było zadedykowanie tym zagadnieniom osobnego rozdziału.

Rozdział drugi poświęcony został problematyce granic prawa autorskiego w kontekście pojęcia utworu, który zaprezentowałam odnosząc się do relewantnych poglądów doktryny i orzecznictwa. Podjęłam także próbę ustalenia znaczenia pojęcia utworu i konstytuujących go koniecznych cech na gruncie tych doktrynalnych koncepcji, które w myśl postawionych problemów badawczych można było uznać, przynajmniej potencjalnie, za znaturalizowane, przy założeniu, że miarą ich naturalizacji jest spójność teorii deskryptywnej z tym, co mówi nauka. Prezentacja wybranych judykatów miała na celu przede wszystkim zbadanie zastosowanej w nich metody ustalania i wyjaśniania spełniania przez poddany kwalifikacji obiekt przedmiotowych przesłanek prawnoautorskiej ochrony, problem ten bowiem nie został dotychczas w doktrynie szerzej przedstawiony.

W rozdziale trzecim, zakładając, że rozumiana regulatywnie derywacyjna metoda wykładni może być modelem wszystkich wykładni prawa, zaprezentowałam pogłębione badanie logiczno-językowe definicji zawartej w art. 1 ust. 1 pr. aut. To z kolei zrodziło konieczność zbadania, jak pojęcie utworu – czy szerzej: twórczości – prezentuje się na styku innych dyscyplin zajmujących się tą problematyką.

W rozdziale czwartym, na tle pewnego rodzaju transdyscyplinarnej macierzy pojęcia utworu, podjęłam analizę zjawiska twórczości z różnych perspektyw, w tym lingwistycznej, gdzie zbadalam obrazowanie metaforyczne pojęcia utworu zgodnie z onomazjologiczno-kognitywną metodą Olafa Jäkela oraz zaprezentowałam utwór jako złożoną reprezentację mentalną w teorii świata tekstów Marcina Matczaka. Konieczne było też przedstawienie utworu w ujęciu fenomenologicznym, ekonomicznym i psychologicznym. Z kolei najnowsze prace filozoficzne i psychologiczne wskazały na potrzebę sięgnięcia do neuroestetyki, nowej dyscypliny kognitywnej, poszukującej m.in. neuronalnych korelatów doświadczenia estetycznego.

W rozdziale piątym na tle zorientowanej derywacyjnie wykładni pojęcia utworu skorelowanej z konieczności z ustaleniami współczesnej nauki, tu: neuroestetyki, która okazała się najlepszym prakseologicznie wyborem dla prawnoautorskich kwalifikacji, zaprezentowałam kognitywne pojęcie utworu. Konieczne było także przedstawienie wybranych problemów interpretacyjnych, które pojawiają się w pasie nieostrości wytyczonym na gruncie interpretacji nieostrych nazw użytych w definiensie utworu. Pojawiła się też konieczność poruszenia problematyki związanej z ustaleniem utworu i wyznaczeniem granic inspiracji, w tym odróżniania utworów samoistnych od niesamoistnych. Wybrzmiał również problem granic autorskiej ochrony w przypadku przedmiotowych wyłączeń spod ochrony prawa autorskiego oraz zagadnienie prawnoautorskich kwalifikacji w przypadku zbiorów dzieł.

Rozdział szósty dotyczy przede wszystkim zagadnień związanych z metodami obiektywizacji poznania sądowego w sporach dotyczących praw autorskich. Na tle pytań o granice prawniczego poznania pojawiły się ważne kwestie procesowe, takie jak demarkacja prawa i faktu, problematyka opinii z dowodu biegłego oraz możliwość dowodzenia spełniania przez tzw. obiekt graniczny cechy twórczości o indywidualnym charakterze za pomocą wybranych metod psychologicznych i pomiarów parametrów fizjologicznych i neurofizjologicznych. Należało też poszukać odpowiedzi na pytanie, czy czynności dowodowe winny być przeprowadzane z urzędu czy na wniosek.

Pracę zamyka zakończenie, w którym zebrałam dokonane ustalenia i poczyniłam uwagi na przyszłość co do możliwości rozwoju prawniczych interpretacji w wyniku gwałtownego postępu biotechnomedycznego i dającej się zauważyć kognitywizacji nauki.

Wyniki badań:

W kontekście rozważań dotyczących zastosowanej w pracy metody badawczej ustaliłam, że **podejście do prawa bazujące na wielu paradygmatach** (określane niekiedy w literaturze jako wieloparadygmatyczność) – kiedy paradygmat stara się transcendować, przekraczać ograniczenia poszczególnych dyscyplin, proponując szerokie ramy teoretyczne dla dokonywania syntezy wspólnych tematów i elementów – **daje możliwość tworzenia zupełnie nowych pól badawczych przy jednoczesnym zachowaniu tożsamości naukowej prawa autorskiego**. Dlatego też problemy zogniskowane wokół normatywnego pojęcia utworu poddałam analizie z perspektywy teorii, dogmatyki i praktyki stosowania prawa (integracja wewnętrzna), a także z różnych perspektyw dyscyplinarnych (integracja zewnętrzna). Taka postawa metodologiczna – i stająca za nią szeroka perspektywa badawcza, pozwalająca czerpać z licznych źródeł aktywności naukowej – może bowiem przynieść rozwiązanie problemów, które na gruncie ograniczeń tradycyjnej dogmatyki wciąż pozostają nierozwiązane.

Pozostawiając zatem za L. Wittgensteinem pojęcie sztuki otwartym, uciekając tym samym od problemów definicyjnych, które dla historyków sztuki i estetyków wciąż pozostają nierozwiązane, w wyniku przeprowadzonych w monografii analiz dało się obronić stwierdzenie, że w przypadku wielu obiektów ich kwalifikowanie do zakresu definiendum nazwy „utwór”, choć oparte na kryteriach czysto intuicyjnych, nie będzie budziło wątpliwości i jako takie daje się wyjaśnić na podstawie tradycyjnych rozumowań prawniczych. Jakkolwiek trudno jest wytyczyć granice sztuki na gruncie innych dyscyplin, to neuroestetyka zakłada wrodzoną zdolność człowieka do oceny estetycznej, a uczucia/stany, na poszukiwaniach których skupiają się badania historyków sztuki, można nie tylko badać, ale i mierzyć za pomocą najnowszych technologii i eksperymentów naukowych. Z kolei normatywne ujęcie utworu znajdujące wyraz w przepisach, które w ramach wcześniej prowadzonych analiz poddane zostały derywacyjnej metodzie wykładni, wytycza granice prawniczej interpretacji. Oceny istotne z perspektywy teoretyka sztuki dla prawnika pozostają zatem irrelevantne, ponieważ w zakresie prawnoautorskich kwalifikacji obowiązuje normatywnie wysłowiona zasada tzw. artystycznej neutralności. Neurobiologicznie zakorzenione koncepcje dzieła sztuki jako superbodźca, który znacznie obciąża struktury poznawcze człowieka, podobnie jak wnioski prawnicze zbudowane wokół definicji legalnej utworu, odrywają się od ocen podejmowanych z różnym skutkiem przez inne dyscypliny, tradycyjnie uznawane za humanistyczne. Kognitywistyczny paradygmat naukowy bottom-up, zakładający badanie umysłu od najprostszych czynności poznawczych w kierunku

czynności złożonych niewątpliwie dostarcza zupełnie nowych informacji na temat twórczych procesów, lecz niekoniecznie poradzi sobie z fundamentalnymi pytaniami, jak definiować twórczość. Niemniej podkreślić należy, że interpretacje prawnicze nie muszą mierzyć się z problemami, które w dalszym ciągu pozostaną domeną filozofii. Wydaje się jednak, że w przyszłości nauki prawne będą mogły aktywnie skorzystać z empirycznych metod pomiaru reakcji estetycznej. Te z kolei pozwolą może wreszcie odejść od spekulacji na temat występowania lub niewystępowania w utworze cechy „twórczości o indywidualnym charakterze”.

Zgodnie z zaprezentowanym w monografii podejściem metodologicznym, z konieczności zorientowanym naturalistycznie, rozumowanie prawnicze, na bazie którego konstruuje się prawnicze teorie i oceny, może pozostać wolne od zarzutów determinizmu czy nadmiernego redukcjonizmu. Szacowanie przedmiotów granicznych, jako należących lub nienależących do desygnatów nazwy „utwór” w oparciu o podstawie zaproponowanego tu kryterium emocji (reakcji estetycznej), w przeciwieństwie do innych prezentowanych dziś w doktrynie i orzecznictwie koncepcji ustalania granic prawnoautorskiej ochrony, doprowadzić może do wypracowania takiej metody jej stwierdzania, która opierać się będzie na kryteriach zobiektywizowanych. W tym kontekście reguły zakładające spójność metodologiczną poznania sądowego oraz jego kompatybilność z paradygmatami naukowymi, jako ściśle związane z systemowymi zasadami prawdy i równości, dawać mogą gwarancję ich zabezpieczenia na gruncie finalnych decyzji stosowania prawa w przedmiocie przyznania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego.

Badania przeprowadzone w rozdziale drugim i trzecim monografii pozwoliły uznać za potwierdzone założenia, zgodnie z którymi opracowanie metodologicznie poprawnej metody wykładni pojęcia utworu wymaga spójności logicznej deskryptywnych założeń formułowanych w procesie interpretacji z adekwatnym prakseologicznie fragmentem wiedzy naukowej (teza 3). Recypowanie zaś na grunt dogmatyki prawa autorskiego koncepcji twórczości jako superbodźca o podłożu psychologicznym i neurobiologicznym zapewnia spójność logiczną wiedzy prawniczej z wiedzą naukową (teza 4).

Dostrzeżone problemy z interpretacją pojęć konstruujących przedmiot prawnoautorskiej ochrony, trapiące nie tylko polską naukę i organy stosujące prawo, ale dające się zauważyć również na poziomie regionalnym i międzynarodowym, nie zwalniają prawników z obowiązku poszukiwania ich rozwiązania. Prezentowana monografia jest zwięźleniem podejmowanych w tym przedmiocie wieloletnich badań i prób, które wyrosły

ze sprzeciwu wobec obecnego w praktyce stosowania prawa podejścia, zgodnie z którym sfera ustalenia znaczenia przepisów prawnych konstruujących pojęcie utworu najczęściej zakreślana jest jedynie konkluzją, że nie da się precyzyjnie oznaczyć przedmiotowych kryteriów prawnautorskiej ochrony. Przeprowadzone w pracy analizy podsuwają wniosek, że **empiryczna weryfikacja cechy twórczości o indywidualnym charakterze w przypadkach, które mieszczą się w pasie nieostrości zwrotów definiujących pojęcie utworu, może zapewnić stabilność rozstrzygnięć w przedmiocie prawnautorskich kwalifikacji.** Konieczne jest tu jednak założenie, że poznanie faktów w stosowaniu prawa nie może być odseparowane od sposobu ich wyznaczania przez język, w jakim są opisywane. W związku z tym na gruncie metody obiektywizacji poznania sądowego w sporach o prawa autorskie należało przyjąć, że w przypadku obiektów, co do których nie ma wątpliwości, że należą albo nie należą do desygnatów nazwy „utwór”, ustalenie spełniania przesłanki prawnautorskiej ochrony przynależeć będzie do sfery ustalenia znaczenia normy prawnej. Sfera ustaleń faktycznych zaczyna się zatem dopiero z chwilą zakończenia etapu kwalifikacji obiektu do grupy tzw. przedmiotów granicznych. Tak więc w sytuacji interpretacyjnej, w której nie będziemy w stanie orzec, czy dany obiekt należy do desygnatów nazwy „utwór”, zgodnie ze wskazaniem kognitywnej koncepcji utworu konieczne będzie zastosowanie kryteriów empirycznych, przy wykorzystaniu dostępnych współcześnie metod dowodzenia, że poddany kwalifikacji obiekt stanowi „przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze”.

Postęp technologiczny i biotechnomedyczny nie tylko stawia przed prawem nowe wyzwania, jak choćby wspomniane w monografii jedynie na marginesie pytania o prawnautorski status dzieł tworzonych przez inteligentne systemy (AI) czy powstałych w wyniku ulepszania człowieka (*enhancement*). Dokonujący się w nauce postęp kreuje też nowe możliwości ustalania koniecznej w przypadku prawa autorskiego cechy twórczości o indywidualnym charakterze. W związku z powyższym **wyraźnie wybrzmiała tu możliwość wykorzystania, jako dowodów nienazwanych, takich metod pomiaru reakcji emocjonalnej na bodziec (poddany kwalifikacji obiekt) jak dyferencjał semantyczny (skala Osgooda) oraz stosunkowo niedrogi i niezbyt skomplikowane, nieinwazyjne metody pomiaru parametrów biofizjologicznych,** przy zastrzeżeniu, że na dalszym etapie badań ważne będą opracowanie i walidacja odpowiedniego narzędzia dedykowanego na potrzeby procesów z zakresu prawa autorskiego. Występowanie reakcji estetycznej można już bowiem próbować weryfikować za pomocą określonych systemów pomiaru istotnych parametrów neurofizjologicznych (emisja fal mózgowych, mikropolarizacja tDCS, śledzenie

ruchów gałki ocznej) czy fizjologicznych (tj. rytm serca, reakcja skórno-galwaniczna, zmiany oddechu). Dlatego też przyjąłam, że w sporach związanych z oceną spełniania przez przedmiot sporu cechy twórczości o indywidualnym charakterze, szczególnie w przypadkach tzw. granicznych, nie można stosować prawa materialnego bez wyjaśnienia warstwy faktycznej, co oznacza, że całościowe i pełne rozpatrzenie sprawy wymaga przeprowadzenia przez sąd odpowiedniego postępowania dowodowego, nawet z urzędu, aż do ostatecznego wyjaśnienia okoliczności spornych.

Z perspektywy ekonomicznej obniżanie poziomu twórczości wymaganego przez sądy do objęcia danego wytworu umysłu ludzkiego ochroną prawnautorską skutkuje tym, że prywatne korzyści płynące dla uprawnionego z tytułu praw autorskich (a często nie będzie nim już sam twórca) nie korespondują z korzyściami społecznymi, a tak zwana prywatyzacja wiedzy może doprowadzić nie tylko do poważnego ograniczenia inicjatyw twórczych w społeczeństwie, lecz także do zakłóceń swobody konkurencji. W przypadku utworów o znikomym poziomie twórczości i indywidualności społeczne koszty ochrony prawnej znacznie przewyższają korzyści z jej wprowadzenia, dlatego obserwowaną ostatnio tendencję rozszerzania ochrony prawnautorskiej w kierunku ochrony informacji uznać należy za rozwiązanie ekonomicznie nieefektywne. W nauce ekonomii nie ma wątpliwości co do nieefektywności monopolistycznych zachowań rynkowych, a ochrona autorska, oprócz kosztów monopolu, generuje też wiele innych kosztów, które prowadzą do nieefektywnej alokacji zasobów. Koszty funkcjonowania systemu ochrony autorskiej są tym większe, im większa jest niepewność w zakresie stosowania prawa, w szczególności w sytuacji, w której nie możemy precyzyjnie wskazać przedmiotowych przesłanek autorskiej ochrony. Przedstawione w monografii problemy uprawomocniają zatem wysiłki podejmowane w kierunku poszukiwania takiego znaczenia „przejawu działalności twórczej o indywidualnym charakterze”, które da się zweryfikować za pomocą zobiektywizowanych kryteriów, zapewniając jednocześnie pewien minimalny, także z perspektywy ekonomicznej, poziom prawnautorskiej ochrony. Wydaje się bowiem, że bez pogłębionych badań nad pojęciem utworu wskazane w tej pracy problemy z ustalaniem granic prawnautorskiej ochrony w dalszym ciągu pozostaną nierozwiązane, a występowaniu trudności, na jakie zwróciłam uwagę w monografii, nie zapobiegnie narzucanie (harmonizowani) przez TSUE pojęć prawnych, gdyż działania Trybunału nie mogą zastępować ustawodawstwa krajowego i nie zwalniają sądów orzekających od ciężaru poprawnego uzasadniania sądowych rozstrzygnięć.

Zaprezentowany w pracy idealizacyjny model wykładni przepisów konstruujących normatywne pojęcie utworu w założeniu miał doprowadzić do optymalizacji dyrektyw poznawczych w kierunku realizacji celu poznania, przy czym zasada prawdy (prawdziwości) ograniczona tu została do dyrektywy nakazującej podmiotowi poznawczemu opieranie decyzji na ustaleniach faktycznych, uzasadnionych na gruncie wiedzy naukowej oraz potocznej wiedzy o rzeczywistości, poczynionych za pomocą najlepszych środków, jakimi prawnie rozporządza (ujęcie epistemiczne). Przedstawiony w monografii **model kognitywizacji nauki prawa autorskiego opracowany został na podstawie założenia, zgodnie z którym wszelkie wysiłki podejmowane na rzecz metodologicznego zracjonalizowania procesu poznawczego pozwalają w jakiejś mierze przewyciężyć negatywne konsekwencje subiektywizacji stosowania prawa. A koncepcje integrujące prawoznawstwo wewnętrznie i zewnętrznie przyczyniają się do poszerzania granic prawniczego poznania i do poszukiwania, a tym samym do odkrywania, nowych metod obiektywizacji decyzji stosowania prawa.**

Przeprowadzone w rozdziale piątym i szóstym rozważania pozwoliły mi stwierdzić, że hipoteza badawcza, zgodnie z którą zorientowana naturalistycznie kognitywna koncepcja utworu może zapewnić stabilność decyzji stosowania prawa w przedmiocie przyznania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego (teza 5), dała się tu zweryfikować jedynie częściowo, ponieważ jej potwierdzenie wymaga jeszcze pogłębionych badań w ramach wielodyscyplinarnego zespołu badawczego, który podejmie próbę opracowania i walidacji takiego narzędzia, które ze względu na niski koszt badawczy i efektywność będzie przydatne dowodowo w procesach z zakresu prawa autorskiego.

Badania, których zwińczeniem jest niniejsza monografia, opierały się zatem na derywacyjnej metodzie wykładni (w znaczeniu pragmatycznym) zwrotów definiujących utwór (przedmiot ochrony prawa autorskiego). Wyniki tej wykładni (w znaczeniu apragmatycznym) ukazały konieczność poszukiwania znaczenia zwrotu „działalność twórcza o indywidualnym charakterze” w odwołaniu do wiedzy naukowej. Dokonania współczesnej wiedzy i takich nauk jak psychologia eksperymentalna czy neurobiologia, a w szczególności neuroestetyka, niosą z sobą zupełnie nowe informacje na temat rozumienia twórczości, sztuki, estetyki, a także percepcji dzieł sztuki w porównaniu ze zwykłymi obiektami. Osiągnięcia tych nauk mogą w nowym świetle ukazać problemy rozumienia i interpretacji koniecznych cech utworu – zwłaszcza że kwestie poszerzania dyskursu prawnego o dorobek innych nauk nie są obce nauce prawa autorskiego. **Świadoma i utrzymana w metodologicznych ramach integracja zewnętrzna w zakresie prawa autorskiego może przyczynić się do spójnego z**

aktualną wiedzą naukową konstruowania deskryptywnych założeń pozwalających formułować bardziej precyzyjne niż dotąd uzasadnienia w przedmiocie przyznania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego. Wydaje się zatem, że kognitywna teoria utworu dobrze rokuje na przyszłość w tym sensie, że może być dalej rozwijana i uzupełniana stosownie do rozwoju wiedzy o człowieku, a także może być dalej opracowywana pod kątem jej przydatności w zastosowaniach prawnych. Ponadto przy założeniu, że doświadczeniu estetycznemu towarzyszy głębsza analiza poznawcza danych sensorycznych, wykorzystanie postępu biotechnomedycznego w sporach o kwalifikacje prawnoautorskie może zapewnić względną stabilność decyzji stosowania prawa, które będą mogły być oparte na weryfikowalnych empirycznie kryteriach. O ile w pewnych aspektach rację ma W.V. Quine, który mówi o niedookreśloności wszystkich naszych teorii empirycznych i o tym, że żadna z teorii naukowych nie daje się do końca udowodnić empirycznie, gdyż zawsze „wychodzą” one poza doświadczenia dostępne za pomocą pięciu zmysłów, to podkreślić należy, że teorie dogmatyczne potrzebują znacznie prostszych operacyjnie pojęć niż filozofia, psychologia czy nauki o poznaniu. Niewątpliwie potrzeby praktyki wobec nowych wyzwań wymuszają branie pod uwagę w decyzjach interpretacyjnych relewantnych ustaleń nauk przyrodniczych i społecznych. Oczywiście spojrzenie na pojęcie utworu z różnych perspektyw – jak każdy głębszy wgląd w badane zagadnienie – odsłoniło wiele problemów i zrodziło wiele ważnych pytań, głównie filozoficznych, których w tej monografii nie udało się pomieścić. Mam zatem nadzieję, że przynajmniej niektóre z rozpoczętych tu wątków badawczych będą mogła rozwijać w dalszej pracy naukowej.

VI. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych

Poza wskazanymi wcześniej interdyscyplinarnymi badaniami nad prawem moje naukowe zainteresowania dotyczą przede wszystkim **prawa własności intelektualnej**, przy czym problematykę ochrony własności intelektualnej starałam się badać i prezentować z różnych perspektyw. W moim podejściu badawczym daje się zauważyć silny wpływ **ekonomicznej analizy prawa (EAP)**, którą wykorzystywałam do analizy zagadnień materialnoprawnych i procesowych. We wcześniejszych badaniach koncentrowałam się przede wszystkim na trudnych i stosunkowo rzadko wtedy komentowanych zagadnieniach dotyczących środków ochrony praw własności intelektualnej. Tu przede wszystkim warto wymienić monografię, stanowiącą zmodyfikowaną wersję rozprawy doktorskiej pt. *Cywilnoprawna ochrona autorskich praw majątkowych w świetle ekonomicznej analizy*

prawa, Warszawa: Lex a Wolters Kluwer business, 2013. Poszukując efektywnych rozwiązań w zakresie ochrony autorskich praw majątkowych na drodze cywilnej szczególnie przedstawiłam system roszczeń przysługujących uprawnionemu w sytuacji naruszenia jego autorskich praw majątkowych, w szczególności porównując materialnoprawny model ochrony tych praw z modelem ekonomicznym. Problematykę środków ochrony praw własności intelektualnej eksplorowałam dalej, nie ograniczając się jedynie do prawa autorskiego. W artykule pt. *Środki ochrony praw własności przemysłowej w okresie transformacji ustrojowej (zagadnienia materialnoprawne)*, w: *Zmiany prawodawstwa gospodarczego w okresie transformacji ustrojowej w Polsce*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, z. 362 (2014), s. 300-314. (2014), starałam się zbadać, jak w okresie transformacji ustrojowej ewoluowały przepisy w zakresie roszczeń przysługujących uprawnionemu w sytuacji naruszenia praw własności przemysłowej, próbując przy tym ustalić, jak zmiany polityczne, gospodarcze i społeczne, oraz członkostwo Polski w Unii Europejskiej wpłynęły na metodę ochrony tych praw. Podjęłam też problem, który w tamtym czasie wymagał rozstrzygnięcia ze względu na piętrzące się w doktrynie i orzecznictwie wątpliwości dotyczące charakteru i miejsca roszczenia o wydanie korzyści w prawie własności intelektualnej. W obszernym artykule pt. *Wydanie korzyści jako środek ochrony praw własności intelektualnej na tle ekonomicznej analizy prawa* (Kwartalnik Prawa Prywatnego, z. 2 (2015), s. 409-442), korzystając z metod ekonomicznych starałam się ustalić, jaki jest zakres obowiązków naruszydiciela prawa własności intelektualnej w przypadku roszczenia o wydanie korzyści. W badaniach nad tym zagadnieniem zwróciłam uwagę na fakt, że zróżnicowanie środków ochrony prawa własności intelektualnej w poszczególnych ustawach z tego zakresu nie sprzyja pewności i efektywności prawa, dlatego pożądane jest działanie polegające na wypracowaniu wspólnej płaszczyzny interpretacyjnej w kierunku jednolitego systemu ochrony dla wszystkich praw własności intelektualnej. Odwołując się do ekonomicznych analiz prawa autorskiego, przy ustalaniu korzyści podlegających wydaniu, postulowałam odwołanie się do wysokości hipotetycznej opłaty licencyjnej. Ponadto zwróciłam uwagę na konieczność wprowadzenia jednolitej terminologii i ujednocnienia środków ochronnych we wszystkich ustawach dotyczących prawa własności intelektualnej. Metodę ekonomicznej analizy prawa wykorzystałam też do analizy problemu miarkowania kary umownej, którą wraz z dr Pawłem Dąbkiem przedstawiłam w artykule pt. *Uwagi o karze umownej z perspektywy ekonomicznej analizy prawa (EAP)*. (w: *Prawo kontraktów*, red. nauk. Z. Kuniewicz, D. Sokołowska, Warszawa: Wolters Kluwer Polska SA, 2017). Ważny punkt w tym cyklu badań stanowi też często cytowany w komentarzach do Kodeksu

postępowania cywilnego artykuł pt. *Zdatność egzekucyjna praw własności intelektualnej*, (Przegląd Prawa Egzekucyjnego, z. 7-10 (2012), s. 015-041), w którym wprowadzając do języka prawniczego operacyjne pojęcie "zdatności egzekucyjnej" dla określenia, czy dane prawo lub wierzytelności mogą być przedmiotem zajęcia w postępowaniu egzekucyjnym, omówiłam regulacje dotyczące tej problematyki, wyróżniając przy tym zasady ogólne wynikające z przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne oraz reguły szczególne, wyłączające zdatność egzekucyjną w stosunku do określonych praw własności intelektualnej.

Niezwykle ważne miejsce w moich naukowych rozważaniach zajmuje problematyka granic prawnoautorskiej ochrony oraz definiowania przedmiotu ochrony - utworu. Problem granic prawa autorskiego w świetle wniosków dających się wyprowadzić na gruncie ekonomicznej analizy prawa (EAP) szczegółowo przedstawiłam w artykule pt. *Ekonomiczne konsekwencje ustalania przedmiotowych przesłanek autorskoprawnej ochrony na tle wybranych orzeczeń sądowych*, Studia Oeconomica Posnaniensia, nr 3 (2015), s. 120-135. W artykule tym zwróciłam uwagę, że jednym z podstawowych argumentów na rzecz ochrony prawnoautorskiej jest potrzeba tworzenia bodźców do dzielenia się efektami intelektualnego wysiłku, w wyniku czego może dochodzić do przyrostu twórczości w społeczeństwie. W przypadku utworów o znikomym poziomie indywidualności i oryginalności społeczne koszty ochrony prawnej znacznie przewyższają korzyści z jej wprowadzenia, dlatego tendencję rozszerzania ochrony prawnoautorskiej na przedmioty o znikomym natężeniu cechy twórczości o indywidualnym charakterze należy uznać za rozwiązanie ekonomicznie nieefektywne, mogące ograniczać rozwój gospodarczy. Z kolei w artykule pt. *Konieczne cechy utworu. Uwagi po 20 latach obowiązywania ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, z. 2 (2015), s. 91-103, na tle pojawiających się w doktrynie poglądów co do kryzysu prawa autorskiego starałam się przeanalizować stosowaną dotychczas metodę ustalania koniecznych cech utworu, a także uporządkować to, co nie zostało dotychczas uporządkowane. Poszukując odpowiedzi o na pytanie o przyszłość prawa autorskiego już w tym artykule zwróciłam uwagę na możliwości, jakie otwierają się w przypadku poszerzenia perspektywy badawczej prawa autorskiego o dorobek innych nauk. Problematykę tę konsekwentnie i z wielkim zaciekawieniem rozwijałam w dalszych badaniach. W ich efekcie możliwe było opracowanie nowych problemów. I tak w artykule pt. *Infografika jako przedmiot ochrony prawa autorskiego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej, z. 1(135) (2017), s. 5-23, ze względu na dynamiczny rozkwit dziedzin związanych z projektowaniem graficznym, poruszyłam ważny problem ochrony infografiki na gruncie

prawa autorskiego. W pierwszej kolejności podjęłam próbę zbadania i opisu samego zjawiska, ze szczególnym uwzględnieniem czynności, które składają się na cały proces powstawania infografiki. To z kolei przybliżyło mnie do poszukiwania zobiektywizowanych kryteriów prawnautorskiej ochrony. Rozważania w przedmiocie ustalania koniecznych cech utworu na przykładzie projektowania infograficznego prowadziłam w oparciu o założenie, zgodnie z którym normatywne cechy utworu: twórczość i indywidualność mogą być naturalizowane poprzez takie ich deskryptywne dopracowanie przez naukę prawa, które będzie zgodne z wiedzą współczesnych nauk o człowieku, w szczególności psychologii eksperymentalnej i neurobiologii. Niemniej naturalizacja prawa autorskiego wymagała opracowania określonego modelu teoretycznego, co wiązało się z koniecznością podjęcia przeze mnie pogłębionych badań nad wykładnią przepisów prawa autorskiego konstytuujących pojęciu utworu. Zaowocowały one opracowaniem *pt. Wykładnia przesłanek autorskoprawnej ochrony w przypadkach tak zwanych granicznych. Zarys metody*, Acta Iuris Stetinensis, nr 2 (18) (2017), s. 225-244. W artykule tym zwróciłam uwagę, że w dobie Internetu, inflacji informacji, gwałtownego rozwoju sztuk wizualnych i różnorodnych, zaawansowanych technologicznie form komunikacji, przed prawem autorskim pojawiają się nowe wyzwania związane z ustaleniem granicznego poziomu twórczości. Jednocześnie problem wskazywania koniecznych cech utworu na gruncie tradycyjnej metody dogmatycznej wciąż pozostaje nierozwiązany. Pogłębione badania logiczno-językowe doprowadziły mnie do wyraźnego sformułowania tezy, zgodnie z którą normatywne cechy utworu: twórczość i indywidualność mogą być interpretowane przy wykorzystaniu współczesnej wiedzy naukowej, a odkrycia innych nauk mogą przyczynić się do spójnego z aktualną wiedzą naukową formułowania deskryptywnych założeń pozwalających formułować bardziej precyzyjne niż dotąd uzasadnienia w przedmiocie przyznania bądź odmowy przyznania ochrony ze strony prawa autorskiego. Zwieńczeniem tych badań było opracowanie monografii opisanej w punkcie V. Pytanie o granice prawa autorskiego wybrzmiewało wyraźnie we wszystkich moich pracach. Problem nadmiernej monopolizacji twórczości w wyniku obniżania wymaganego jej poziomu poruszyłam m. in. w artykule *pt. Utwory ubezpieczeniowe jako nowa kategoria przedmiotów prawa autorskiego. Uwagi krytyczne na tle ekonomicznej analizy prawa*, (w: *Dystrybucja usług ubezpieczeniowych. Wybrane zagadnienia prawne*, red. nauk. B. Genła, M. Szaraniec, Warszawa: Difin, 2017) oraz artykule *pt. Nauczanie i dzieła naukowe jako przedmiot prawa autorskiego. Uwagi na tle wybranych poglądów judykatury*, Przegląd Sądowy, nr 6 (2018), s. 92-104. W szczególności zwróciłam uwagę, że w orzecznictwie trudno jest ustalić kryteria, jakimi posługują się sądy w

przedmiocie przyznawania bądź odmowy przyznania statusu utworu w rozumieniu prawa autorskiego. Rozstrzygnięcia sądowe najczęściej ograniczają się do stwierdzeń, że poddany ocenie obiekt posiada cechę twórczości i indywidualności albo na arbitralnych konkluzjach, że jest utworem. Dlatego też w swoich wypowiedziach akcentowałam problem braku precyzyjnych kryteriów ustalania koniecznych cech utworu, a w szczególności braku heurystycznych wyjaśnień występowania tych cech w kontekście społecznych i ekonomicznych konsekwencji podejścia przyjętego obecnie w doktrynie i w orzecznictwie.

W badaniach naukowych zajmowałam się też problematyką ochrony znaków towarowych i wzornictwa przemysłowego. Na szczególną rolę informacyjną znaku towarowego w przypadku usług ubezpieczeniowych zwróciłam uwagę w artykule pt. *Znak towarowy jako nośnik informacji o usługach ubezpieczeniowych* (w: Informacja w prawie ubezpieczeń gospodarczych, red. nauk. B. Gnela, M. Szraniec, Warszawa: Lex a Wolters Kluwer business, 2015), zaś problemy prawne związane z projektowaniem przedstawiłam w artykule pt. *Wybrane problemy prawne projektowania (designu)*, Europa Regionum, t. 29 (2016), s. 59-74. W artykule pt. *The Role of Trademark in Economic Activity*, (w: Právo, obchod, ekonomika 6. Zborník príspevkov, eds. J. Suchoža, J. Husár, R. Hučková, Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2016), podobnie jak w artykule pt. *The Economic Consequences of Protecting an Unregistered Community Design in European Law*, (w: Právo, obchod, ekonomika 7. Zborník príspevkov, eds. J. Suchoža, J. Husár, R. Hučková, Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2017), skupiłam się na ekonomicznym znaczeniu tych praw własności intelektualnej. Problematykę znaku towarowego analizowałam też z rzadko poruszanej w doktrynie perspektywy ochrony interesów konsumenta, odkrywając przy tym rolę znaku towarowego jako istotnego rynkowego komunikatu, odbiorcą którego jest najczęściej konsument. W tym kontekście możliwe było zwrócenie uwagi na potrzebę ochrony funkcji komunikacyjnej znaku towarowego. Zagadnienia te poruszyłam m. in. w artykule pt. *Prawo do znaku towarowego z perspektywy interesów konsumenta*, (w: *Współczesne wyzwania prawa konsumenckiego*, red. nauk. B. Gnela, K. Michałowska, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck, 2015) oraz w artykule pt. *Consumer Protection against Confusion in the Trademark Law*, European Journal of Economics, Law and Politics, vol. 5, no. 1 (2018), s. 1-16. Z kolei w przyjętym do druku w Księdze Pamiątkowej z okazji 100-lecia rzecznictwa patentowego w Polsce artykule pt. *Znak towarowy jako utwór w rozumieniu prawa autorskiego* podjęłam rzadko komentowany w doktrynie problem ochrony znaku towarowego w prawie autorskim. Problematyka ta wydała mi się szczególnie istotna z perspektywy zmiany podejścia ustawodawcy unijnego do wymogu graficznej

przedstawialności znaku, które to podejście, wydaje się, jest odpowiedzią na przemiany, jakie dokonują się w ponowoczesnym, interaktywnym społeczeństwie. W artykule zwróciłam m.in. uwagę na fakt, że nowe media wymuszają na użytkownikach posługiwanie się obrazami, jako równoległymi i równoważnymi kodami, obok umiejętności tradycyjnego pisania i czytania. W związku z powyższym odbiór oznaczeń przez konsumentów będzie ewoluował, a w ślad za tym, w świetle gwałtownego rozwoju sztuki komunikacji wizualnej, możemy spodziewać się dalszego rozwoju oznaczeń przeznaczonych do ochrony jako znaki towarowe. Szeroko ujęty zakres oznaczeń, które mogą być chronione jako znaki towarowe, w nowym świetle ukazuje problem ochrony autorskiej znaku towarowego. W tym kontekście w artykule, wykorzystując opracowaną przeze mnie kognitywną koncepcję utworu, podjęłam próbę zastosowania jej wyników do analizy katalogu form przedstawieniowych znaków towarowych pod kątem ich prawnoautorskich kwalifikacji.

Moje zainteresowania naukami o poznaniu skierowały moje poszukiwania badawcze także na obszar prawa uczciwości konkurencji i ochrony konsumenta. W artykule pt. *Reklama natywna a prawne granice uczciwości w reklamie*, Przegląd Prawa Handlowego, nr 7 (2018), s. 34-38, omawiając zjawisko cieszącej się coraz większą popularnością reklamy natywnej (*native advertising*) podjęłam próbę wyznaczenia granic dopuszczalnego prawnie oddziaływania na odbiorcę przekazu reklamowego z perspektywy odkryć naukowych dotyczących błędów poznawczych oraz możliwości ich wykorzystywania do wywierania wpływu przez specjalistów od reklamy i marketingu. Najnowsze badania pokazują, że problematyka reklamy wprowadzającej w błąd czy ukrytej wymaga przemyślenia, w szczególności w kontekście jej wpływu na hipotetycznego przeciętnego konsumenta, który wobec możliwości oddziaływania reklamy na psychikę, może nie być aż tak dostatecznie dobrze poinformowany, dostatecznie uważny i ostrożny, jak to wynika z przyjętego w Unii Europejskiej modelu. W wyniku prowadzonych w artykule analiz wysunęłam propozycję, żeby przy ustalaniu wzorca konsumenta - odbiorcy przekazów reklamowych - brać pod uwagę nie tylko rodzaj transakcji, krąg odbiorców, cechy konsumentów, ale przede wszystkim możliwość dokonywania swobodnych i wolnych od błędów wyborów w kontekście zastosowanych w reklamie technik oddziaływania na decyzje zakupowe. Problem ten pogłębiłam w artykule pt. *Selected Legal Problems of Online Advertising*, LeXonomica, vol. 10, no 1 (2018), s. 33-44, w którym omówiłam dominujące obecnie formy reklamy internetowej, w tym problem *sly product placement*. W szczególności postawiłam pytanie o prawne granice dopuszczalności reklamy, która jest inwazyjna, natarczywa lub zawiera ukryte, niedostępne dla świadomości odbiorcy treści. Kwestia ta została w artykule

przedstawiona z perspektywy prawa europejskiego w kontekście wybranych dyrektyw istotnych dla reklamy internetowej. Problem poruszony w artykule zasługiwał na rozwinięcie, ponieważ obserwujemy gwałtowny wzrost znaczenia Internetu, a kwestia reklamy internetowej nie była przedmiotem kompleksowych regulacji w prawie Unii Europejskiej.

W ostatnim czasie, również w związku z moimi zainteresowaniami psychologią eksperymentalną i *cognitive science*, podjęłam nowy wątek badawczy związany z postępem biotechnomedycznym i tzw. ulepszaniem człowieka (*human enhancement*). Na podstawie tych analiz opracowałam problem, który w literaturze nie był dotąd szerzej dyskutowany. Mianowicie w artykule pt. *Selected Legal Problems of EEG Biofeedback Therapy under the Polish Law*, *Medicine, Law & Society*, vol. 11, no. 1 (2018), s. 13-28, zajęłam się problematyką prawnej dopuszczalności terapii EEG-Biofeedback na gruncie prawa polskiego. EEG-Biofeedback jako dość nowa metoda oddziaływania na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka niesie ze sobą wiele wyzwań. Pole działania EEG-Biofeedback jest szerokie i wskazuje się, że w wyniku terapii czy treningów możliwe są wielowymiarowe zmiany w funkcjonowaniu danej osoby. Wykorzystywanie EEG-Biofeedback do celów terapeutycznych czy leczniczych ma swoje uzasadnienie we współczesnych doniesieniach naukowych i w ostatnim czasie daje się zauważyć wyraźny wzrost badań naukowych nad tą metodą. W środowisku specjalistów nie brakuje jednak wątpliwości, co do rezultatów tej terapii. Naukowcy kwestionują niekiedy efektywność tej metody, jej zasadność a także kryteria doboru grupy odbiorców. Analizując historię samej metody a także naukowe doniesienia co do możliwych obszarów jej wykorzystania, postanowiłam przyjrzeć się problemom prawnym, które może rodzić jej stosowanie. W szczególności zwróciłam uwagę na konieczność rozróżnienia pomiędzy neuroterapią rozumianą jako metoda leczenia człowieka, a treningiem, który może być kwalifikowany jako szeroko rozumiana metoda *human enhancement*, w związku z wpływaniem przy pomocy dostępnych technologii na sprawność fizyczną i intelektualną człowieka. Wobec braku uregulowań w polskim prawie zawodu psychoterapeuty, wątpliwych regulacji zawodu psychologa i braku ram prawnych dla prowadzenia neuroterapii, konieczne było zastanowienie się nad problemem kwalifikacji zawodowych neuroterapeuty a także nad kwalifikacją stosowanej w tej metodzie aparatury. Temat ten, jak również temat stymulacji przezczaszkowej tDSC, a także współczesnych wyzwań prawa prywatnego wobec postępu biotechnomedycznego, zamierzam kontynuować w dalszych badaniach.

Poniżej prezentuję cykle powiązanych tematycznie publikacji, które to jednocześnie przedstawiam jako moje dodatkowe osiągnięcie naukowe. Szczegółowy wykaz wszystkich publikacji znajduje się w Załączniku nr 3.

Cykl publikacji poświęconych prawu autorskiemu (granice prawa autorskiego, przedmiot prawa autorskiego, środki ochrony praw autorskich)

- *Nauczanie i dzieła naukowe jako przedmiot prawa autorskiego. Uwagi na tle wybranych poglądów judykatury*, Przegląd Sądowy, Nr 6 (2018), s. 92-104
- *Wykładnia przesłanek autorskoprawnej ochrony w przypadkach tak zwanych granicznych. Zarys metody*, Acta Iuris Stetinensis, Nr 2 (18) (2017), s. 225-244
- *Utwory ubezpieczeniowe jako nowa kategoria przedmiotów prawa autorskiego. Uwagi krytyczne na tle ekonomicznej analizy prawa*, w: *Dystrybucja usług ubezpieczeniowych. Wybrane zagadnienia prawne* / red. nauk. Bogusława GNELA, Monika SZARANIEC. - Warszawa: Difin, 2017. - ISBN 978-83-8085-523-6
- *Infografika jako przedmiot ochrony prawa autorskiego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej, z. 1(135) (2017), s. 5-23
- *Twórczość i jej ochrona w świetle projektu księgi pierwszej kodeksu cywilnego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Nr 12 (960) (2016), s. 89-106
- *Ekonomiczne konsekwencje ustalania przedmiotowych przesłanek autorskoprawnej ochrony na tle wybranych orzeczeń sądowych*, Studia Oeconomica Posnaniensia, vol. 3, nr 3 (2015), s. 120-135
- *Konieczne cechy utworu. Uwagi po 20 latach obowiązywania ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, R. 77, z. 2 (2015), s. 91-103
- *Cywilnoprawna ochrona autorskich praw majątkowych w świetle ekonomicznej analizy prawa*, Warszawa : Lex a Wolters Kluwer business, 2013, - ISBN 978-83-264-4502-6

Cykl publikacji dotyczących prawa własności przemysłowej (ochrona znaków towarowych, wzornictwa przemysłowego, środki ochrony praw własności przemysłowej)

- *Znak towarowy jako utwór w rozumieniu prawa autorskiego*, w: Księga Pamiątkowa z okazji 100-lecia rzecznictwa patentowego w Polsce, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2018 - przyjęte do druku
- *Arbitration as a form of Alternative Dispute Resolution (ADR) of Intellectual Property Disputes under the Polish law*, w: *Prestación de bienes y servicios a consumidores, en particular en un entorno digital*, Madrid 2018 - przyjęte do druku
- *Własność intelektualna w przedsiębiorstwie*, Gdańsk: ODDK, 2018, - ISBN 978-83-7804-391-1
- *The Economic Consequences of Protecting an Unregistered Community Design in European Law*, w: *Právo, obchod, ekonomika 7: zborník príspevkov / eds. Jozef Suchoža, Ján Husár, Regina Hučková.* - Košice : Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach, 2017, - ISBN 978-80-8152-528-5
- *Wybrane problemy prawne projektowania (designu)*, Europa Regionum, (2016), s. 59-74, - ISSN 1428-278X
- *The Role of Trademark in Economic Activity*, w: *Právo, obchod, ekonomika 6: zborník príspevkov / eds. Jozef Suchoža, Ján Husár, Regina Hučková.* - Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2016, - ISBN 978-80-8152-443-1
- *Znak towarowy jako nośnik informacji o usługach ubezpieczeniowych*, w: *Informacja w prawie ubezpieczeń gospodarczych / red. nauk. Bogusława GNELA, Monika SZARANIEC*, Warszawa : Lex a Wolters Kluwer business, 2015, - ISBN 978-83-264-9470-3
- *Wydanie korzyści jako środek ochrony praw własności intelektualnej na tle ekonomicznej analizy prawa*, *Kwartalnik Prawa Prywatnego*, z. 2 (2015), s. 409-442
- *Środki ochrony praw własności przemysłowej w okresie transformacji ustrojowej: (zagadnienia materialnoprawne)*, *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 362 (2014), s. 300-314, *Zmiany prawodawstwa gospodarczego w okresie transformacji ustrojowej w Polsce*, - ISSN 1899-3192
- *Wykonywanie zawodu rzecznika patentowego w spółkach handlowych*, *Rejent*, R. 24, nr specjalny (2014), s. 189-206
- *Zdatność egzekucyjna praw własności intelektualnej*, *Przegląd Prawa Egzekucyjnego*, - 7-10 (2012), s. 015-041

Cykl artykułów dotyczących szeroko rozumianej ochrony konsumenta

- *Selected Legal Problems of Online Advertising*, LeXonomica, no 1 (2018), s. 33-44
- *Reklama natywna a prawne granice uczciwości w reklamie*, Przegląd Prawa Handlowego, Nr 7 (2018), s. 34-38
- *Consumer Protection against Confusion in the Trademark Law*, European Journal of Economics, Law and Politics, vol. 5, no. 1 (2018), s. 1-16
- *Human Dignity and Advertisement. Selected Legal Problems of Consumer Protection under Polish Law*, w: *The Influence of the European Legislation on National Legal Systems in the Field of Consumer Protection* / ed. by Angelo Viglianisi Ferraro, Monika Jagielska, Markéta Selucká, Milano : Wolters Kluwer Italia, 2017, - ISBN 9-7888-13-365370
- *Prawo do znaku towarowego z perspektywy interesów konsumenta*, w: *Współczesne wyzwania prawa konsumenckiego* / red. nauk. Bogusława GNELA, Kinga MICHAŁOWSKA, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck, 2015, - ISBN 978-83-255-7855-8 ; 978-83-255-7856-5

VII. Udział w krajowych i międzynarodowych programach badawczych

W okresie mojego zatrudnienia na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie uczestniczyłam w programach badawczych krajowych i międzynarodowych, wśród których warto wymienić:

- **Badania pilotażowe pt. Ocena przydatności dowodowej wybranych systemów pomiaru parametrów neurofizjologicznych i fizjologicznych w procesach z zakresu prawa autorskiego** realizowane w ramach projektu badawczego o nr 2017/01/X/HS5/00002 finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki w ramach konkursu na pojedyncze działanie naukowe MINIATURA 1. Badania pilotażowe nad zastosowaniem eksperymentów naukowych w procesach z zakresu prawa autorskiego prowadzone były przy wykorzystaniu systemów pomiaru sygnałów biologicznych wykorzystywanych w metodzie Biofeedback oraz z zastosowaniem metodologii eyetrackingowej. Efekty tego działania, w postaci doświadczeń w projektowaniu badania pilotażowego (projektowanie badań, prowadzenie zapisu istotnych parametrów fizjologicznych, analiza danych) umożliwiły mi wstępną

weryfikację hipotez badawczych sformułowanych na gruncie badań podstawowych nad kognitywną koncepcją utworu

- **Międzynarodowy program badawczy pt. *The influence of the European legislation on national legal systems in the field of consumer protection***, zorganizowany przy współpracy naukowców z Włoch, Słowenii, Chorwacji, Republiki Czeskiej, Grecji, Rumunii, przy aktywnym zaangażowaniu Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, Katedry Prawa Cywilnego i Gospodarczego Wydziału Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego, Wydziału Prawa Uniwersytetu Masaryka w Brnie oraz Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Mediterranea w Reggio di Calabria, realizowany w latach 2016-2018. **W ramach przedmiotowego programu wygłosiłam dwa referaty**. Pierwszy referat zatytułowany *The notion of 'consumer' - a brief look at the problem*, wygłosiłam na konferencji pt. 2nd International Law Conference Contract Law, Consumer Law, Competition Law, która miała miejsce w dniach 5 - 6 kwietnia 2016 w Krakowie, drugi referat zatytułowany *The difficulty to define a consumer on the European and the national level*, zaprezentowałam w dniach 26-27 czerwca 2016, w Mediterranea University, Giurisprudenza ed Economia w Reggio di Calabria. W ramach programu opublikowałam też artykuł pt. *Human Dignity and Advertisement. Selected Legal Problems of Consumer Protection under Polish Law* w: *The Influence of the European Legislation on National Legal Systems in the Field of Consumer Protection / ed. by Angelo Viglianisi Ferraro, Monika Jagielska, Markéta Selucká, Milano: Wolters Kluwer Italia, 2017, ISBN 9-7888-13-365370*
- **Międzynarodowy program badawczy pt. *Prestación de bienes y servicios a consumidores, en particular en un entorno digital (ang. Goods and services to customers in the digital market)***, DER - 2015-68008-R, kierowany przez Prof. María Teresa Álvarez Moreno, Dyrektora Departmentu Prawa Cywilnego, finansowany przez hiszpańskie Ministerstwo Gospodarki i Konkurencyjności. W ramach tej współpracy wzięłam udział w międzynarodowej konferencji pt. *Innovación tecnológica, mercado y protección del consumidor (ang. Technological innovation, market and consumer protection)*, która odbyła się w dniach 10-11 maja 2018 r. na Uniwersytecie Complutense w Madrycie. Na konferencji wygłosiłam referat pt. *ADR options for Intellectual Property Disputes under Polish Law*. Do druku w ramach programu przyjęty został także mój artykuł pt. *Arbitration as a form of Alternative Dispute Resolution (ADR) of Intellectual Property Disputes under the Polish law*.

- Program badawczy w ramach badań własnych statutowych pt. *Kierunki rozwoju prawa prywatnego. Uwagi na temat I części projektu Kodeksu cywilnego; cz. II*, (umowa nr 015/WF-KPCG/01/2014/S/4211), kierownik programu prof. dr hab. Bogusława Gnela, opracowanie problemu: *Twórczość i jej ochrona w świetle projektu księgi pierwszej kodeksu cywilnego*, Rok 2014
- Program badawczy w ramach badań statutowych pt. *Współczesne wyzwania prawa konsumenckiego, cz. I* (umowa nr 043/WF-KPCG/01/2015/S/5043), kierownik programu prof. dr hab. Bogusława Gnela, opracowanie problemu: *Prawo do znaku towarowego z perspektywy interesów konsumenta*, Rok 2015
- Program badawczy w ramach badań statutowych pt. *Współczesne wyzwania prawa konsumenckiego, cz. II* (umowa nr 020/WF-KPCG/01/2016/S/6020), kierownik programu prof. dr hab. Bogusława Gnela, opracowanie problemu: *Rola znaku towarowego w działalności gospodarczej*, Rok 2016
- Program badawczy w ramach badań statutowych pt. *Prawne aspekty medycznych i pozamedycznych - fizycznych, psychicznych i duchowych obszarów „udoskonalania” człowieka (human enhancement)*, kierownik programu dr hab. Kinga Michałowska, opracowanie problemu: *Autor i prawo do autorstwa w kontekście rozwoju sztucznej inteligencji (AI)*, Rok 2018 - w trakcie realizacji

Szczegółowe informacje na temat międzynarodowych i krajowych programów badawczych przedstawiam w Załączniku nr 3.

VIII. Udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz wygłoszone referaty

W związku z potrzebą pogłębiania swoich zainteresowań naukowych, a także celem zaprezentowania wyników badań własnych, starałam się brać aktywny udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, wygłaszając referaty w języku polskim i angielskim.

Na konferencjach międzynarodowych przedstawiłam m. in. zagadnienia takie jak:

- *ADR options for Intellectual Property Disputes under Polish Law* - Congreso Internacional Innovacion Technologica, Mercado Y Proteccion del Consumor, Facultad de Derecho de la Universidad Compułtense de Madrid, 10-11.05.2018, Madryt

- *Selected legal problems of online advertising*, International Law Conference, Contemporary Challenges of Civil Law. Amartya Sen Theory, 24-25.04.2018, Kraków
- *Selected legal problems of Biofeedback Therapy EEG- Medicine, Law & Society: Contemporary challenges and dilemmas*, 23-24.03.2018, Maribor
- *Limits of integrity in food advertising*, V International Consumer Conference, "Influence of Legal and Ethical Regulations on The Application of Consumer Law", 1-2.03.2018 r., Kraków
- *Consumer protection against confusion in the trademark law*, 3rd International Law Conference pt. Contract Law, Consumer Law, Competition Law, 24-25.04.2017, Kraków
- *The notion of 'consumer' - a brief look at the problem*, 2nd International Law Conference pt. Contract Law, Consumer Law, Competition Law, 5-6.04.2016, Kraków
- *The role of trademark in economic activity*, Międzynarodowe Sympozjum pt: Pravo. Obchod Ekonomika V, 26-28.10.2016, Strbskie Pleso
- *The difficulty to define a consumer on the European and the national level*, Mediterranea University, Giurisprudenza ed Economia, 26-27.06.2016, Reggio di Calabria

Na konferencjach ogólnopolskich wygłosiłam następujące referaty:

- *Problem stosowania art. 4 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w działaniach administracji* - Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. Prawo cywilne i handlowe w działaniach administracji. Tradycja i nowoczesność w instytucjach prawnych, Lubelskie Towarzystwo Naukowe w Lublinie, 14.06.2018, Lublin
- *Ubezpieczenia a prawo autorskie. Zagadnienia wybrane* - V Euroregionalna Konferencja Naukowa Usługi finansowe: inwestycyjne, bankowe i ubezpieczeniowe – między teorią a praktyką, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu w Rzeszowie, 17.01. 2018, Rzeszów
- *Wykładnia przesłanek autorskoprawnej ochrony w przypadkach tak zwanych granicznych* - Ogólnopolska Konferencja naukowa pt. Pojęcie utworu w prawie autorskich (ze szczególnym uwzględnieniem utworu naukowego i technicznego), Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, 14.12.2017, Szczecin
- *Utwory ubezpieczeniowe jako nowa kategoria przedmiotów prawa autorskiego: uwagi krytyczne na tle ekonomicznej analizy prawa* - IV Krakowska

Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Ubezpieczenia w państwach europejskich. Zagadnienia ekonomiczno-prawne, 22-23.11.2017, Kraków

- *Neuroestetyka a prawo autorskie* - IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. Oko w oko... z Neuronauką, Koło Naukowe Psychologów UMCS, 21.04.2017, Lublin
- *Wybrane problemy prawne projektowania (designu)* - Ogólnopolska Konferencja Naukowa – Zjazd Katedr Prawa Uczelni Ekonomicznych, pt. Problematyka prawna usług, 19-21.09.2016, Kołobrzeg
- *Prawo do znaku towarowego z perspektywy interesów konsumenta*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. Współczesne wyzwania prawa konsumenckiego, Zjazd Katedr Prawa Uczelni Ekonomicznych, 15-17.09.2015, Kraków
- *Konieczne cechy utworu: uwagi po 20 latach obowiązywania ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych po 20-latach - podsumowanie i perspektywy, 20.11.2014, Poznań
- *Środki ochrony praw własności przemysłowej w okresie transformacji ustrojowej*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa Zjazd Katedr Prawa Uczelni Ekonomicznych pt. Ustawodawstwo gospodarcze w okresie transformacji ustrojowej, 15-17.09.2014, Karpacz

IX. Osiągnięcia dydaktyczne i popularyzowanie nauki

Od początku zatrudnienia na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (od 2013 r.) otrzymałam **trzy nagrody Rektora UEK** za osiągnięcia dydaktyczne, w tym dwie pierwszego stopnia za osiągnięcia zespołowe i jedną za osiągnięcia indywidualne.

Jestem autorką podręcznika pt. *Projektowanie a prawo. Praktyczny przewodnik dla studentów uczelni artystycznych i nie tylko*, Kraków: Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, 2016. - 129, [1] s., - ISBN 978-83-64448-83-6, w którym przy wykorzystaniu metody storytellingu i komunikacji wizualnej w sześciu rozdziałach tworzących osobne historie wyjaśniam najważniejsze zagadnienia prawne związane z szeroko rozumianym designem. Podręcznik ma charakter nowatorski, nie tylko ze względu na formę przekazu treści prawnych, ale także z uwagi na fakt, że zawiera wiele ilustracji i wyjaśnień w oparciu o materiały dostarczone i opracowane wizualnie przez studentów wzornictwa przemysłowego.

Ponadto jestem współautorką dwóch rozdziałów w podręczniku *Prawo własności intelektualnej dla ekonomistów*, pod red. nauk. Bogusławy Gneli, Warszawa: Difin, 2014, - ISBN 978-83-7930-233-8, a także rozdziału w książce *Prawne aspekty jakości towarów*, pod red. nauk. Bogusławy Gneli i Jolanty Loranc-Borkowskiej, Warszawa: Wolters Kluwer, 2015, - ISBN 978-83-264-9288-4.

Jestem autorką książki pt. *Własność intelektualna w przedsiębiorstwie*, Gdańsk: ODDK, 2018, - ISBN 978-83-7804-391-1, w której problemy ochrony własności intelektualnej przedstawiłam z perspektywy cyklu rozwoju organizacji. W mojej ocenie tylko podejście uwzględniające strategię organizacyjną i fazę rozwoju przedsiębiorstwa może zapewnić skuteczną ochronę niematerialnych aktywów. Celem poszerzenia świadomości prawnej w otoczeniu biznesowym zdecydowałam się na stworzenie opracowania, które jako pierwsze na rynku prezentuje problemy związane z ochroną własności intelektualnej w kontekście rozwoju organizacji pod kątem kreowania skutecznych prawnie zabezpieczeń zorientowanych na zdobywanie przewagi konkurencyjnej w zakresie rywalizacji o aktywa intelektualne.

Od roku 2011 zrealizowałam **kilkadziesiąt projektów informacyjnych i szkoleń dla otoczenia gospodarczego i instytucji**, w tym m.in. dla Akademii Architekta, Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Agencji Rozwoju Regionalnego, Collegium Medicum UJ, PKP Polskich Linii Kolejowych SA, Belchatowsko Kleszczowskiego Parku Przemysłowo - Technologicznego Sp. z o.o., Narodowego Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego SA, Polskiego Instytutu Dyplomacji im. I. J. Paderewskiego, Instytutu Pamięci Narodowej, Instytutu Wzornictwa Przemysłowego, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polskiej Akademii Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki.

W latach 2014 - 2015 **byłam ekspertem prawnym** w projekcie indywidualnym "Wzornictwo-Biznes-Zysk", realizowanym przez Instytut Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie, którego celem było stworzenie profesjonalnego otoczenia biznesowego, przygotowującego do aplikacji wzornictwa przemysłowego w przedsiębiorstwach w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka, w ramach działania 5.2. "Wspieranie Instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym". W ramach kampanii informacyjnej prowadziłam zajęcia dydaktyczne dla projektantów i przedsiębiorców pt. *Jak zarobić na wzornictwie. Efektywne zarządzanie procesem wzorniczym oraz Jak skutecznie wdrażać nowe produkty? Interdyscyplinarna*

współpraca w projekcie wzorniczym. Ponadto opracowałam cykl 16-stu artykułów popularnonaukowych. Szczegółowo osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki przedstawiam w Załączniku nr 4.

X. Nagrody i wyróżnienia

Od początku zatrudnienia na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie otrzymałam **pięć** nagród Rektora UEK za osiągnięcia **naukowe i dydaktyczne**. Byłam też beneficjentką **konkursu Narodowego Centrum Nauki MINIATURA 1** na pojedyncze działanie naukowe. Szczegółowy opis tych osiągnięć znajduje się w Załączniku nr 3 i 4.

XI. Plany naukowe

Jak już wspomniałam, w przyszłości chciałabym rozwijać problemy badawcze, które wyłoniły się w trakcie pracy nad monografią opisaną w punkcie V. W szczególności chciałabym kontynuować badania nad metodami obiektywizacji poznania sądowego przy wykorzystaniu dorobku psychologii i nauk kognitywnych. W tym celu w czerwcu bieżącego roku złożyłam wniosek do Narodowego Centrum Nauki o finansowanie projektu badawczego z zakresu badań podstawowych - OPUS (nr rej. 2018/29/B/HS5/01119). Projekt pt. *Metody obiektywizacji poznania sądowego w sporach o prawa własności intelektualnej*, na dzień sporządzania autoreferatu wniosek został zakwalifikowany do I etapu oceny merytorycznej.

Ponadto zamierzam pogłębiać rozpoczęte już badania nad współczesnymi wyzwaniami prawa prywatnego w świetle postępu biotechnomedycznego i kognitywizacji nauki. Planuję też kontynuować współpracę z ośrodkami zagranicznymi oraz wyjechać na roczny staż naukowy do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Albina Izabela - Bana